

Pestbeleidsplan

1. Liever anders	4
2. Waarom een pestbeleid?	5
3. Een veilig schoolklimaat	6
Veilige omgeving.....	6
Openheid.....	6
Voorbeeldfunctie	6
Afspraken	6
Speelplaatsafspraken	7
Communicatie binnen het team.....	7
Communicatie tussen team en ouders	7
4. Concrete preventieve maatregelen op onze school.....	8
School en klas.....	8
Speelplaats.....	8
5. Pesten – plagen : Wat is het verschil	9
Wat is pesten?	9
Wat is plagen?	9
Wat is ruziemaken?	9
6. Welke verschillende vormen van pesten bestaan er?	10
Verbaal	10
Non-verbaal	10
Achtervolging	10
Uitsluiting.....	10
Stelen of vernielen van bezittingen	10
Afpersing.....	10
Steaming	10
Cyberpesten	10
7. Wie zijn de betrokken partijen?	11
Pester	11
Gepeste	11
Meeloper.....	11
8. Aanpak	12
In de school	12

Aanpak door leerkrachten.....	13
Hoe kan je als leerkracht helpen?	14
Stappenplan voor leerkrachten.....	15
Toelichting actie: No Blame.....	16
Aanpak door leerlingen	17
Aanpak door ouders	19
9. Enkele boeken rond pesten.....	20
6-7 jarigen	20
8-9-10 jarigen	20
11-12 jarigen	20
10. Websites.....	21
11. Gedaan!.....	22

1. Liever anders

Stel je eens voor...

Iedereen droeg dezelfde kleren,
Geen verschil tussen dames en heren.
Iedereen at hetzelfde eten.
Iedereen zou hetzelfde heten.
Iedereen had hetzelfde haar.
Niets of niemand was ooit raar.
Iedereen woonde in een flat.
Iedereen sliep in hetzelfde bed.
Hetzelfde programma op TV.
Iedereen praatte met iedereen mee.
Overal dezelfde landen.
Dezelfde bergen, dezelfde stranden.
Overal hetzelfde weer.
Geen verschillen, nergens meer.
Geen nat of droog
Geen koud of warm
Geen dik of dun
Geen rijk of arm
Geen lelijk of knap
Geen slim of dom
Geen fout of goed

Als zo'n wereld zou bestaan,
Dan was er maar weinig aan.
Als iemand nooit iets anders wil,
Dan staat de wereld stil.
Daarom zijn er dus verschillen,
Mensen met en zonder brillen.
Bruinen, blanken, zwarten en roden.
Christenen, moslims, heidenen en joden.
Verschillen in geloof en ras.
Kijk maar eens in je eigen klas.
Het ene kind heeft dunne handen,
Een ander prachtig witte tanden.
De een heeft krullen, de ander steil haar.
Toch past dat allemaal goed bij elkaar.
Alle mensen hetzelfde?
Dat niet, alsjeblieft.
Het zou heel saai zijn.
Je werd nooit verliefd.
Het is dus de kunst
-die kan je leren-
Om alles wat anders is, te waarderen.
Behalve als iemand een ander kleineert
Wees jij dan de ander die protesteert!

2. Waarom een pestbeleid?

De meeste ouders hopen nooit te horen te krijgen dat hun kind betrokken is bij pestgedrag. Toch komt pesten vaak voor: 1 op 5 kinderen maakt een periode mee waarin het gepest wordt op school. Ongeveer evenveel kinderen zijn als dader of mededader betrokken bij pesten.

Pestgedrag vind je bij kinderen op alle leeftijden. Pesten komt op iedere school voor, ook bij ons. De kans dat uw kind thuiskomt met een verhaal over pesten is dus behoorlijk groot... Pesten kan (langdurige) gevolgen hebben voor de verdere ontwikkeling van het kind. Het is een probleem dat wij op onze school aanpakken.

Alle kinderen moeten zich in hun lagere schoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, geven we alle kinderen de kans om met veel plezier naar school te gaan!

U krijgt in dit pestbeleidsplan een antwoord op vragen als:

- Wat is pesten eigenlijk? Hoe maak ik het onderscheid tussen een onschuldige plagerij en echt pestgedrag?
- Heeft cyberpesten iets te maken met pestgedrag op school?
- Wat kan ik doen om te zorgen dat mijn kind niet gepest wordt of gaat pesten?
- Hoe kom ik te weten of mijn kind betrokken is bij pesten?
- Hoe reageer ik best als ik ontdek dat mijn kind gepest wordt?
- Wat doe ik als mijn kind zelf pest of mee pest met andere kinderen?
- Hoe kan pesten gestopt worden? Wat kan ik zelf doen?
- Wat kan ik van de school verwachten?

3. Een veilig schoolklimaat

Veilige omgeving

Binnen onze school is er aandacht voor een veilige omgeving. We leren de kinderen dat je rekening met elkaar moet houden. We leren hen respect te hebben voor elkaar en elkaars werk.

Openheid

Pesten moet bespreekbaar zijn. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies en pesten worden expliciet besproken in de klas. Niet alleen als het pesten voorkomt, maar ook tussendoor via spreekbeurten, rollenspellen, groepsopdrachten. Er worden regels met elkaar afgesproken over omgaan met elkaar. Door openheid rond pesten ontstaat erkenning en het gevoel dat pesten bespreekbaar is. De kinderen moeten het gevoel krijgen dat ze ergens terecht kunnen als het hun overkomt, of als ze zien dat het bij een ander gebeurt. Ze moeten weten dat praten niet gelijk staat aan klikken.

Voorbeeldfunctie

Het voorbeeld van de leerkrachten en de ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een positief klimaat waarin duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar worden uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen.

6

Afspraken

We hanteren duidelijke afspraken op de speelplaats die leerlingen kunnen terugvinden in het schoolafsprakenboekje:

Schoolafspraken voor kinderen van 1-2-3

<http://gbscade.be/images/bestanden/Schoolafspraken%20voor%20leerlingen%201-2-3.pdf>

Schoolafspraken voor kinderen van 4-5-6

<http://gbscade.be/images/bestanden/Schoolafspraken%20voor%20leerlingen%204-5-6.pdf>

Speelplaatsafspraken

1. Ik doe niets aan een ander, wat ik zelf niet graag heb.
 - Ik plaag niet.
 - Ik scheld niemand uit.
 - Ik doe niemand pijn.
2. Ruzies leg ik bij. Ik probeer een oplossing te vinden ... door er samen over te praten.
3. Als iemand vraagt om op te houden, doe ik dat.
4. Als iemand me plaagt, uitscheldt of pijn doet, dan zeg ik dat ik dat niet graag heb! Ik vraag om ermee op te houden. Als de leerling dat blijft doen, herhaal ik dat een tweede keer. De derde keer ga ik dit melden aan een leerkracht op de speelplaats.
5. Als het plagen, schelden of pijn doen niet stopt, dan verwittig ik mijn eigen juf of meester.
6. Als ik zie dat iets niet door de beugel kan, ga ik dit steeds melden aan de leerkracht op de speelplaats.

Communicatie binnen het team

De klasleerkrachten praten regelmatig in het team over pesten. Ze wijzen elkaar op situaties die ze gesignaleerd hebben of hebben vernomen via derden. Indien nodig worden gegevens van meldingen chronologisch genoteerd met vermelding van het 'voorval', de betrokken partijen, locatie en tijdstip. Op die manier wordt gezocht naar een mogelijk patroon. Er kan dan doelgericht ingegrepen worden.

7

Communicatie tussen team en ouders

Ouders moeten het gevoel hebben dat ze bij het team terecht kunnen wanneer ze vermoedens hebben dat hun kind gepest wordt. Dit geeft het team de mogelijkheid om uit te zoeken hoe het zit. Hierna kunnen de bevindingen weer met de ouders worden besproken. Het is belangrijk dat ieder lid van het team de ouder verwijst naar de klasleerkracht van het kind. De klasleerkracht kan dan beslissen of het noodzakelijk is dat er anderen (leerkrachten en/of leerlingen) worden betrokken. Een **No-Blame** (meer info verder in dit beleidsplan) aanpak kan dan overwogen worden.

4. Concrete preventieve maatregelen op onze school

School en klas

- Leefregels: duidelijke schoolafspraken, duidelijke klasafspraken.
- Bij het begin van het schooljaar worden 'afspraken voor kinderen' steeds besproken in de klas.
- Via de 'maandberichten' krijgen ouders en leerlingen info over de 'anti-pestbrochure voor ouders en leerlingen'.
- Screening welbevinden: 2 keer per schooljaar en daaruit volgende gesprekken en acties.
- Sociale vaardigheden die regelmatig in de picture worden gezet.
- LBV-lessen met de focus op sociaal en antisociaal gedrag.
- Goede speelplaatstoezichten volgens gemaakte afspraken.
- Een wekelijks babbelmomentje over "welbevinden" in de klas.
- infoavond rond 'pesten' voor ouders.
- Een socio-emotionele leerkracht.
- Pestmuur oprichten.
- Move tegen pesten.
- Kans tot werken in de moestuin.

Speelplaats

- Speelgoedkoffers
- Leerlingen van zesde leerjaar begeleiden speeltijdactiviteiten.
- Sportwinkel
- Vergeten spelen (bikkelen, touwspringen, hinkelen, ...) aanbrengen en aanmoedigen.
- Speelplaats aantrekkelijker maken: klimmuur, te volgen lijnen op de speelplaats,...
- Hal aan turnzaal grote Cade inrichten als leeshoek, tekenhoek, breihoek, haakhoek of puzzelhoek en open stellen vanaf 13.00u tot 13.30u, een pictogram geeft het max aantal leerlingen (+/- 20 lln) aan.
Per klas worden er twee kentekens bezorgd die ingezet kunnen worden. Zo kan de klaslkr. mee opvolgen welke lln al aan bod geweest zijn.
- Babbelbank op de speelplaats en in de tuin.
- Duidelijke communicatie van alle partijen over kinderen met plaag- of pestprobleem.
- Sportactiviteiten inrichten tijdens de middagpauzes.
- Leerkrachten dragen op de speelplaats een oranje fluohesje. Zo zijn ze 'zichtbaar' aanwezig en een duidelijk aanspreekpunt.

5. Pesten – plagen : Wat is het verschil

Wat is pesten?

We spreken over pesten als één of meerdere kinderen een ander kind meer dan eens en gedurende een langere periode, geestelijk of lichamelijk geweld aandoet, met de bedoeling de andere te kwetsen. Bij pesten is er sprake van een machtsonevenwicht : de ene is altijd winnaar, de andere altijd verliezer.

Wat is plagen?

Plagen is van korte duur, het is onschuldig, het gebeurt spontaan en is speels. Kinderen die elkaar plagen doen dat vaak om de beurt. Nu eens plaagt de één, dan weer de andere. Als kinderen aangeven dat het niet leuk meer is, dan houdt het plagen op. Af en toe geplaagd worden, daar moet je kind tegen kunnen. Bij plagen blijft je kind opgenomen in de groep.

Wat is ruziemaken?

Zowel volwassenen als kinderen maken wel eens ruzie. Ruziemaken hoort bij samenleven. Je kan ruziemaken omdat je ergens niet akkoord mee gaat, omdat je van mening verschilt, omdat je toevallig dezelfde of een andere kant uit wilt. Als je ruzie maakt, zeg je soms dingen die niet zo bedoeld zijn en die harder aankomen dan verwacht. Als dit gebeurt, heb je altijd de kans om je te verontschuldigen. Na een ruzie is er steeds een kans tot verzoening. Een ruzie goed afronden, kan je kind leren.

9

Enkele verschillen tussen plagen en pesten op een rijtje:

Plagen	Pesten
onbezonnen, spontaan	systematisch
geen kwade bijbedoelingen	kwetsen van iemand
duurt niet lang	gebeurt bijna non-stop
speelt zich af tussen gelijken	de macht is ongelijk verdeeld
geplaagde blijft volwaardig lid van de groep	de gepeste wordt buitengesloten
er is een wisselend slachtoffer	er wordt één zwart schaap uitgekozen
heeft geen blijvende gevolgen	lichamelijke of psychische gevolgen
altijd één tegen één	één tegen één / groep

6. Welke verschillende vormen van pesten bestaan er?

Er bestaan vele verschillende vormen van pesten.
Dit zijn de meest voorkomende vormen:

Verbaal

Er wordt het meest verbaal gepest. Op deze manier is de kans kleiner dat het opgemerkt wordt. Bij het verbaal pesten scheldt, vernedert of bedreigt men de gepeste.

Non-verbaal

Men zal hier iemand lichamelijk pijn doen: schoppen, slaan,...

Achtervolging

De achtervolgingen zijn meestal op voorhand gepland. Er wordt afgesproken met een grote groep en dan gaan ze die persoon pesten.

Uitsluiting

Met 'uitsluiting' bedoelt men iemand negeren. De gepeste wordt overal buitengesloten. De pesters doen alsof de gepeste niet bestaat. Het slachtoffer staat steeds alleen, mag nergens aan meedoen (en heeft geen vrienden en vriendinnen).

10

Stelen of vernielen van bezittingen

Het gepeste kind is vaak spullen kwijt zoals potloden, pennen, gommen,... Zo willen ze het kind van streek maken. Het stelen en vernielen is meestal te wijten aan jaloezie bij de pester.

Afpersing

De gepeste of meelopers worden soms gedwongen om iets te doen, terwijl dat tegen hun zin is. Ze moeten bv. geld stelen, klusjes opknappen, taken maken, snoep meebrengen, speelgoed afgeven,...

Steaming

Dit is een nieuwe naam voor 'afpersen met geweld'. Meestal dreigt een groepje daders hun slachtoffer af, vernedert of intimideert hem zodat hij geeft wat ze willen: geld, een MP3-speler... of ze dwingen hun slachtoffer om iets voor hen te stelen.

Cyberpesten

Alle vormen van pesten waarbij men beroep doet op ICT (informatie- en communicatietechnologieën) zoals computer, GSM, ...)

7. Wie zijn de betrokken partijen?

Bij pesten gaat het niet alleen om de 'pester' en de 'gepeste'. De pester zorgt er namelijk voor dat anderen mee zullen pesten om bij de groep te horen.

Pester

Pesters komen heel zelfzeker over. Het lukt hen zelfs zo goed dat ze anderen kunnen betrekken in hun pestactiviteiten. De pester is meestal de meest populaire persoon die zich stoer gedraagt. Maar ze dwingen vaak hun populariteit af door te laten zien hoe sterk ze zijn en wat ze allemaal durven. De pester heeft meestal snel in de gaten welke kinderen ze gemakkelijk kunnen aanpakken. Hij is een opstandig type die uitkomt voor zijn mening. De pester heeft moeite met regels en grenzen. Toch is hij/zij minder zeker over zichzelf dan hij/zij zich voordoet. Het pestgedrag dient meer als afleiding voor eigen problemen. Het slachtoffer is vaak een uitlaatklep voor de frustraties van de pester.

Gepeste

Vaak is degene die gepest wordt 'anders dan de anderen'. Dat 'anders-zijn' kan gebaseerd zijn op uiterlijke kenmerken (een bril dragen, ouderwetse kleren aan hebben, groot of klein zijn, struis, mager, ...), maar vooral op het niet beantwoorden aan de groepsnorm. Ook hobby's, taalgebruik, thuissituatie,... kunnen een aanleiding geven tot pesten. De meeste gepeste kinderen kunnen zich niet goed verdedigen en kunnen geen respect afdwingen van anderen. Ze zijn stil en introvert. Ze schamen zich dat ze gepest worden en houden dan ook hun mond daarover. Ze hebben weinig vrienden om op terug te vallen.

Meeloper

Er is een groep die zich aansluit bij de pester: het pestgroepje. Zij kunnen zich aansluiten voor verschillende redenen: uit bewondering, om er voordeel uit te halen, als uitlaatklep om frustraties te uiten, omdat ze het stoer gedrag interessant vinden, omdat ze via de pester mee populair worden of uit angst om zelf gepest te worden. De meelopers krijgen meestal een onuitgesproken keuze die wordt opgelegd door de pester. Je bent voor of je bent tegen.

8. Aanpak

In de school

Pesten alleen aanpakken lukt niet. Om pesten een halt toe te roepen moeten we hier samen werk van maken. Leerkrachten, leerlingen, poetsdames en refterpersoneel moeten de handen in elkaar slaan en blijven werk maken van onderstaande leefregels:

1. Iedereen heeft een voornaam. Die gebruik ik dan ook!
2. Wat ik zelf niet leuk vind, doe ik ook niet bij een ander kind.
3. Ik ben heel voorzichtig met de spullen van iemand anders.
4. Iemand uitlachen is niet fijn. Dat doe ik niet!
5. Iedereen mag met mij meespelen!
6. Scheldwoorden passen niet in onze school!
7. Ik luister naar wat andere kinderen mij vertellen.
8. Als iemand mij pest, vertel ik het aan de juf of meester.

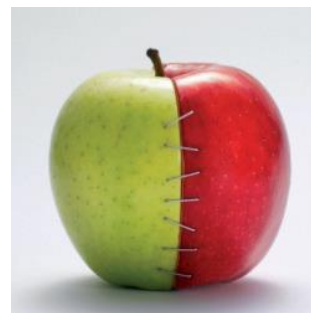
Deze regels gelden niet alleen op school.
Ook thuis, op straat, bij vriendjes, ...

De school hanteert een **herstelgerichte aanpak**. Het gaat er niet om dat iemand als dader kan worden benoemd of worden aangeduid om deze dan vervolgens te bestraffen. Afhankelijk van het voorval kan een straf echter alsnog nodig zijn. Bij voorkeur kiezen we dan een herstelgerichte straf, zodat de pester op een of andere manier zijn gedrag kan goedmaken. Dat levert voor zowel de pester als de gepeste het positiefste resultaat op. Beide partijen 'dader' (lees 'slachtoffer') en 'slachtoffer' moeten hersteld uit het conflict geraken. We gaan niet op zoek naar:

12

maar naar

Aanpak door leerkrachten

Wat doe je als leerlingen gepest worden of er vermoedens zijn van pestgedrag...

Wat doe je als toezichter op de speelplaats...

Wat doe je als klasleerkracht...

Wat doe je als zorgleerkracht...

Wat doe je als directie...

Leerlingen vertellen in veel gevallen niet dat ze worden gepest.

- Ze zijn bang dat de leerkracht dan meteen boos wordt op de ouders.
- Ze zijn bang dat dat weer een reden is om nog erger gepest te worden.

Leerkrachten kunnen uit indirecte signalen afleiden of leerlingen worden gepest.

Mogelijke signalen:

- Blauwe plekken.
- Spullen die 'kapot' gaan.
- Zij lijken geen vrienden te hebben, zijn vaak alleen.
- Zij worden als laatste gekozen.
- Geen zin om naar school te gaan.
- Ze proberen dicht bij de leerkracht te blijven.
- Angstig en onzeker.
- Zij zien er bang, neerslachtig en huilerig uit.
- Verminderde schoolresultaten.
- Overdreven clownesk gedrag.
- Afkoopgedrag: geld/snoep of het maken van huiswerk voor anderen.
- Andere kinderen uit de klas kunnen ook signalen geven dat een kind gepest wordt. Ze vertellen bijvoorbeeld dat een kind zit te huilen, niet mee mag doen of altijd alleen staat in de pauze.

Hoe kan je als leerkracht helpen?

Bij gepeste:

- Laat merken dat je wilt helpen maar doe nog niets!
- Kijk of je het zelf kunt waarnemen.
- Ga het gesprek met het gepeste kind buiten de les aan. Bijvoorbeeld na schooltijd of tijdens de pauze. Zo voorkom je dat andere kinderen mee kunnen luisteren en het kind een onveilig gevoel krijgt.
- Luister naar het kind en stel vragen.
- Bespreek dan samen met de leerling wat hij/ zij al heeft gedaan om het pesten te stoppen.
- Bedenk samen de volgende stap: 'wat gaan we er nu samen aan doen?'
- Doe niets buiten de leerling om: want daar zijn veel leerlingen juist zo bang voor.

Bij pester:

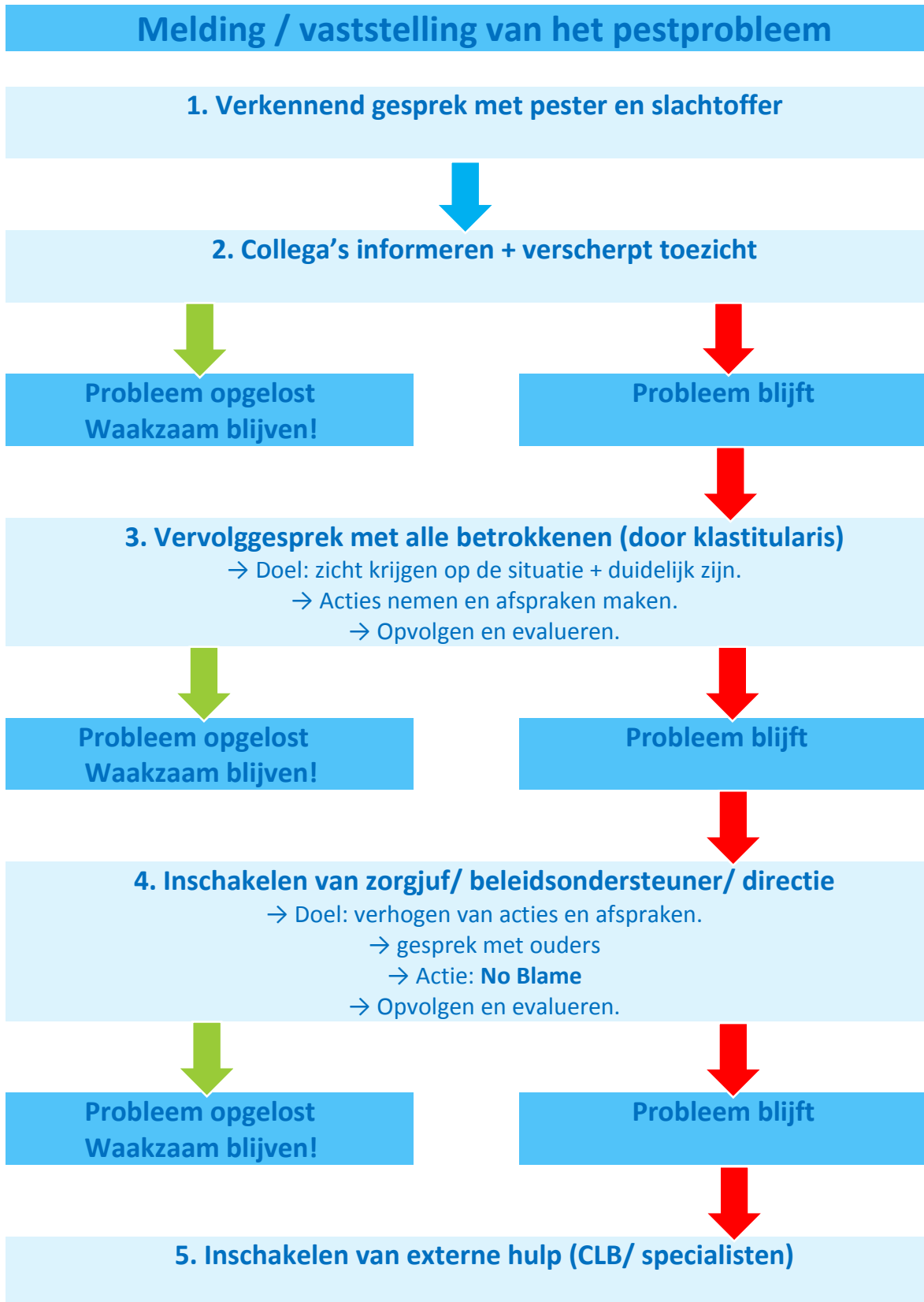
- Ga het gesprek met de pester buiten de les aan.
- Spreek de pester aan en maak hem duidelijk dat hij moet stoppen met het pesten.
- Maak de pester bewust van het effect van zijn gedrag.
- Afhankelijk van de ernst van het pesten kan een straf worden uitgedeeld.

Indien nodig kunnen ouders gecontacteerd worden.

Het onderstaand stappenplan wordt doorlopen.

Stappenplan voor leerkrachten

Toelichting actie: No Blame

No Blame ziet pesten als een groepsprobleem. Feiten zijn niet het belangrijkste, wel de gevoelens van het slachtoffer. Het proces verloopt in **7 stappen**:

1. Een leerkracht praat met het **slachtoffer over zijn gevoelens** en vraagt namen van wie pest. Feiten zijn niet belangrijk. Het slachtoffer knutselt, tekent, schrijft vervolgens iets over zijn gevoelens.
2. De leerkracht brengt een **zestal pesters, meelopers, stille getuigen** en 'behulpzame leerlingen' bij elkaar. Hij vertegenwoordigt zelf het slachtoffer.
3. In een gesprek met deze groep **legt hij uit wie zich slecht voelt in de klas en waarom dit zo is**. Zijn of haar ellendige gevoel wordt concreet met het werkstukje, verslag uit stap 1. Details, feiten, beschuldigingen komen NIET aan bod.
4. Benadruk dat er geen straffen volgen. De groep is enkel bijeen om het probleem op te lossen. Zij zijn **samen verantwoordelijk** voor een beter gevoel bij het slachtoffer.
5. **De groep formuleert voorstellen**: iedereen doet dat in de ik-vorm. "Ik zal niets doen, ik zal hem/haar met rust laten" is ook een waardevol voorstel. Geen enkel idee komt van de leerkracht.
6. De groep **voert in de volgende week** de voorstellen uit.
7. Na een week spreekt de leraar opnieuw met elk kind, nu **apart**. Het slachtoffer komt eerst en vertelt hoe die week verlopen is. Als het pesten niet gestopt is, wordt een nieuwe groepsbijeenkomst gepland. Eventueel met een andere samenstelling.

Uitgebreide info over:

16

vindt u via een powerpointpresentatie op onze website.

Aanpak door leerlingen

Wat doe je als je gepest wordt...

Wat doe je als je zelf pester bent...

Wat doe je als je ziet dat iemand gepest wordt of soms meedoet aan pesten...

Tips voor kinderen die gepest worden:

1. Wat zeggen ze? Wat doen ze?
2. Waarom zeggen/doen ze dat ?
3. Doe of je het niet ziet of hoort.
4. Zeg: STOP! Dit vind ik niet fijn.
5. Zeg luider: STOP!
6. Ga naar de meester of juf, vertel erover aan een vriend , je ouders....

Als de 1ste regel niet werkt, ga je naar de 2de regel. Als de 2de niet werkt, ga je naar de 3de regel,...enz.

Leerlingen kunnen steeds terecht bij www.awel.be of bel: **102**

'Awel' luistert naar alle kinderen en jongeren met een vraag, een verhaal, een probleem.

Tips voor kinderen die pesten

1. Als iemand STOP zegt, stop dan!
2. Je bent zelf verantwoordelijk. Je moet een ander de schuld niet geven! Besef dat al wat je doet gevolgen heeft.
3. Verberg je niet achter een masker van "stoer en sterk" maar probeer je in te leven in de situatie van de gepeste.
4. Pest je uit gewoonte, omdat je bang bent zelf gepest te worden, vrienden te verliezen,... en weet je niet hoe je moet stoppen? Vraag hulp aan een goede vriend, meester of juf, mama, papa,....
5. Geef wat je zelf wil krijgen!

Tips voor kinderen die meedoen of toekijken

1. Doe niet mee met de pester!
2. Probeer je in te leven in de situatie van de gepeste.
3. Zoek steun bij anderen om samen STOP te zeggen tegen de pester.
4. Steun het slachtoffer door er mee te praten, te spelen, er voor te kiezen om in de rij te staan of naast te zitten op de bus, te zeggen wat je leuk vindt aan hem/haar....
5. Praat erover met iemand die je leuk vindt (vriend, juf/meester, papa/ mama....)

Aanpak door ouders

Wat als je kind gepest wordt...

Wat als je kind de pester is...

Meldpunt!

De **klastitularis** is steeds de eerste persoon die verwittigd wordt.
Indien nodig worden verdere stappen ondernomen.

- School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Toch moet iedere partij waken over eigen grenzen en mogelijkheden.
- Het kan nooit de bedoeling zijn dat ouders op school eigenhandig het probleem moeten oplossen.
- Er moet overleg zijn met de directie en de leerkrachten. De ouders kunnen rechtstreeks bij hen terecht met hun vragen en bezorgdheden.
- Voor een pestgedrag op school blijft de inbreng van de ouders bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie en tot het ondersteunen van de aanpak van de school/de leerkrachten.
- Neem eerst contact op met de school alvorens in contact te treden met de ouders van de andere partij.
- De emotionele betrokkenheid van uw kind is soms te groot om een juist inzicht te krijgen.
- Indien u ondervindt dat uw kind het probleem niet durft te melden op school, stimuleer het dan toch om naar de leerkracht of een vertrouwensleerkracht op school toe te stappen. Pas als dit niet lukt, neemt u zelf contact op met de school. Door zelf te durven, groeit uw kind meer dan wanneer u de touwtjes onmiddellijk in handen neemt.
- Maak thuis tijd om met uw kind te praten over het probleem en laat uw kind duidelijk aanvoelen dat u achter de aanpak van de school staat.
- Geloof samen met uw kind dat er een einde zal komen aan het pesten.
- Tracht door gerichte vragen te stellen de situatie zo goed mogelijk in te schatten. Er zijn steeds verschillende partijen met elk hun eigen verhaal.
- Bespreek ook de gevolgen van pestgedrag en laat duidelijk je afkeuring blijken. Reageer positief op elke gedragsverbetering, hoe miniem ook.
- Een pestprobleem oplossen is een proces van vallen en opstaan. Alleen samen kunnen we het trachten op te lossen.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat of in een hobbyclub, probeert u dan contact op te nemen met de verantwoordelijken daar om het probleem bespreekbaar te maken. Toch zouden we het op prijs stellen als u ook ons van het probleem op de hoogte zou brengen. Vaak breiden broeihaarden zich uit naar andere locaties.
- Stimuleer uw kind om op een positieve manier voor zichzelf op te komen, maar ook voor anderen.
- Spreek niet te snel een oordeel uit.
- Stimuleer uw kind niet om het recht in eigen handen te nemen en zeker niet op een gewelddadige manier.
- Keur pestgedrag af en reageer positief op goed gedrag.

9. Enkele boeken rond pesten

6-7 jarigen

- Altijd moeten ze mij hebben. - Rien Broere
- Eigen schuld, dikke bult. - Ton Van Reen
- Ga jij maar op de gang. - Jacques Vriens
- Ga weg, Rik. - Claudia De Boer
- Ik en mijn monster. - Mathijs Beentjes
- Kleine Klaas en de grote vis. - Dolf Verroen
- Pas maar op of ik eet je op! - Gil Vander Heyden
- Reus Hak wil Miet in de pan. - Brigitte Minne
- De wraak van Ellie en Nellie - Rindert Kromhout

8-9-10 jarigen

- Benen in de kast. - Heleen Vissinga
- Daniel. - Yvonne Van Emmerik
- Drie is te veel. - Rita Tornqvist
- Hippo. - Marc De Bel
- Juffrouw Verdorie. - Patricia David
- Mijn neefjes zijn wolven. - Wally De Donker
- Morgen word ik heks. - Kathleen Vereecken
- Pudding Tarzan. - Ole Lund Kirkegaard
- De tasjesdief. - Mieke Van Hooft
- Treiterkoppen. - Mieke Van Hooft
- Kwelduivels. - Guy Didelez

20

11-12 jarigen

- Alles mag. - Eva Polak
- De derde kans. - Jac Linders
- Eigen schuld. - Chris Bos
- En de groeten van groep acht. - Jacques Vriens
- FC Appelflap. - Joachim Friedrich
- Een klap voor je kop. - Ulf Stark
- Later wil ik stuntman worden. - Detty Verreydt

10. Websites

- www.kieskleurtegenpesten.be
- www.zitdazo.be
- www.pestweb.be
- www.klasse.be/leraren/eerstelij/cyberpesten
- www.tele-onthaal.be
- www.cyberpesten.be
- www.klasse.be/archief/cyberpesten
- www.klasse.be/archief/we-hebben-jullie-nodig-om-pesten-te-stoppen
- www.leefsleutels.be
- www.clicsafe.be
- www.veiligonline.be

11. Gedaan!

Pesten, pesten, pesten,
is het dan nooit gedaan?
Pesten, pesten, pesten,
wat hebben ze eraan?

Al die stomme pesters,
zij vinden zich zo cool.
Al dat stomme pesten,
wat heeft het voor doel?

Zij die worden gepest,
Laten soms een traan.
Zij die anderen pesten,
wens ik naar de maan.

Een wereld zonder pesten,
zal dat ooit bestaan?
Als we er samen aan gaan werken,
krijgen we het wel gedaan!

